

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ANDIJON DAVLAT UNIVERSITETI

60220300- TARIX

(JAHON MAMLAKATLARI BO'YICHA)

TA'LIM YO'NALISHIGA 2023/2024 O'QUV YILI UCHUN SUHBAT
ASOSIDA KIRISH IMTIHONLARIGA

D A S T U R

Andijon-2023

Dastur Andijon davlat universiteti o'quv - uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan. 2023 - yil "28" iyundagi "10" sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

Kafedra mudiri:

dots. M. Alixojiev
dots. T. Xamrayeva

Kafedra a'zolari:

dots. D. Sobirova
PhD. F. Isakova
Katta o'qituvchi X. Abduvaliyev

KIRISH

Maskur dastur fuqarolarning ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ikkinchi va undan keyingi oliy ta'lim olishi uchun shart-sharoitlar yaratish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 30 apreldagi PF-6218-son farmoniga asoslangan.

Suhbat asosida o'qishga qabul qilish sinovlarida foydalaniladigan fan asoslari

O'ZBEKISTON TARIXI

O'zbekiston tarixini o'rganishdagi asosiy nazariy metodologik masalalar. Markaziy Osiyo ibtidoiy jamiyat davrida. Urug'chilik jamoalarining makonlari. Moddiy va ma'naviy madaniyat. Markaziy Osiyo tududida ilk davlatchilikning vujudga kelishi. Qadimgi Sug'diyona (So'g'd), Baqriya, Xorazm "Avesto" - Markaziy Osiyo xalqlarining Ahamoniylarga qarshi mustaqillik uchun kurashi. Makedoniyalik Aleksandr istilosi va Spitamen qo'zg'oloni. O'rta Osiyo Salavkiylar davlati va Yunon-Baqriya davlati tarkibida. Qang'. Parkana. Buyuk Ipak yo'lining paydo bolishi va uning roli.

Kushon podsholigi. Ilk orta asrlar davlatlarining shakllanishi (Eftaliylar davlati, Turk xoqonligi). O'rta Osiyo xalqlarining arablar istilosiga qarshi kurashi. Movarounnahrda islom dinining yoyilishi. Movarounnahr Somoniylar davrida. G'aznaviylar, Qoraxoniylar, Saijuviylar davlatlari. O'zbek xalqining shakllanish jarayoni. Qoraxoniylar bosqini va Xorazmshoh-anushteginlar davlatining yuksalishi. XI-XII asrlarda Markaziy Osiyoning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi xususiyatlar. Uyg'onish davrida O'rta Osiyoda fan va madaniyat. Movarounnahrda mo'g'ullar hukmronligining o'rnatilishi va mo'g'ullarning boshqaruv tizimi. Mo'g'ul bosqinchilariga qarshi Markaziy Osiyo xalqlarining kurashi. Movarounnahr Chig'atoy ulusi tarkibida. Amir Temur davlati. Movarounnahr Temuriylar davrida. Shayboniylar sulolasining Movarounnahr hokimiyatiga kelishi.

Shayboniylar va Ashtarxoniylar davlatlari. XVII-XIX asr birinchi yarmida siyosiy hayot. O'rta Osiyo xonliklarining ma'muriy boshqaruv tizimi, aholining etnik va ijtimoiy tarkibi, xo'jaligi. Buxoro amirligi, Xiva va Qo'qon xonliklarining rivojlanish xususiyatlari. XVI-XIX asrning birinchi yarmida qoraqalpoqlar. Qoraqalpoq va boshqa turkiy ko'chmanchi qabilalar yozma tarixiy manbalarda. Qoraqalpoqlarning shakllanish jarayonlari. XVIII-XIX asrlarda qayi Sirdaryo qoraqalpoqlari. Qoraqalpoq madaniyati. O'rta Osiyo xonliklarining savdo-diplomatik aloqalari. Xiva xonligida XX asr boshlaridagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy vaziyat. XVI-XIX asr birinchi yarmida O'rta Osiyo xalqlari madaniyati. Ingliz-rus raqobati. O'rta Osiyoga Rossiya imperiyasining istilochilik yurishlari. Turkiston general-gubernatorligining tashkil topishi. O'rta Osiyoni Rossiya tomonidan bosib olinishining iqtisodiy va siyosiy oqibatlari. 1873-1876 yillarda

Qo'qon xonligidagi xalq qo'zg'oloni. 1898. yilgi Andijon (Dukchi Eshon) qo'zg'oloni. Turkistonning agrar va sanoat rivojlanishidagi muammolar va Rossiya imperiyasi siyosati. XIX asr oxirida Turkistonda milliy ozodlik kurashlari. XIX asr oxiri -XX asr boshida Turkiston xalqlari madaniyati. XX asr boshlarida Turkistonda ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot. Milliy marifatparvarlik harakati. Jadidchilik. Turkiston birinchi jahon urushi yillarida. 1916 yil milliy ozodlik kurashi. 1917 yil siyosiy jarayonlarning Turkistonga ta'siri. Turkistonda sovet tuzumini ornatilishi. Turkiston muxtoriyati. Sovetlarga qarshi milliy ozodlik harakatlari. 1917-1924 yillarda Buxoro va Xiva xonligidagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy ahvol.

1924 yil O'zbekiston milliy davlat chegaralanishidagi muammo va ziddiyatlar. O'zbekiston to'xtalitar tuzum sharotida - ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot. Siyosiy qatag'onlar va ularning oqibati. Qoraqalpog'iston ASSRning O'zSSR tarkibiga kiritilishi. O'zbekiston xalqining fashizmga qarshi kurashdagi ishtiroki. Ikkinchi jahon urushining boshlanishi. O'zbekistonning urush girdobiga tortilishi. 1946-1985 yillarda O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish: yutuqlar va ziddiyatlar. Milliy ziyolilarni qatag'on qilinishi. Madaniy hayotda "sotsialistik realizm"ni hukmronligi. O'zbekiston "Qayta qurish" yillarida. O'zbekistonning mustaqillikka erishishi - O'zbekiston tarixidagi yangi tarixiy bosqich.

O'zbekistonda mustaqil demokratik davlat sifatida siyosiy tuzumning shakllanishi. O'zbekiston Konstitutsiyasining qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. Mustaqil Qoraqalpog'iston tarixi, uning davlat tuzumi. Ijtimoiy yo'nahirilgan bozor iqtisodiyotini qurishga qaratilgan siyosat. Iqtisodiy islohotlar bosqichlari va natijalari. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri va uni bartaraf qilishga qaratilgan 2009-2012 yillarga moljallangan dasturini amalga oshirilishi. O'zbekistonning ma'naviy hayoti. O'zbekistonning jahonda va MDHda egallagan mavqei. Mustaqil O'zbekistonning tashqi siyosati. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlarda ishtiroki. O'zbekistonning xalqaro terrorizmga qarshi kurashdagi ishtiroki.

JAHON TARIXI.

Jahon tarixi (ibtidoiy jamiyat davri)

Ibtidoiy jamiyat tarixini davrlashtirish. Paleolit, mezolit, neolit, mis va temir asrlari. Antropogenez jarayoni. Ibtidoiy mehnat qurollari. Avstralopitek. Zinjantrop. Pitekantrop. Sinantrop. Neandertal. Termachilik va ovchilik. Irqlarning paydo bo'lishi va sabablari, ahamiyati. Urug' jamoa tuzumining vujudga kelishi. Ortiqcha mahsulotning ishlab chiqarilishi. Dehqonchilikning kelib chiqishi. Chorvachilik xo'jaligining kelib chiqishi. Diniy

e'tiqodlar-totemizim, animizm, fetishizm, tabiat kuchlariga sig'inish. Birinchi mehnat taqsimoti. Hunarmandchilikning ajralib chiqishi. Ikkinchi mehnat taqsimoti. Dehqonchilikdan hunarmandchilikning ajralishi. Metallurgiya ning paydo bo'lishi. Xususiy mulk. Qabilalar birlashuvi. Oila va nikoh.

Jahon tarixi (qadimgi davr)

Qadimgi Misr tarixi. Tabiiy sharoiti va aholisi. Ilk dehqon qabilalari. Nil vodiysiga joylashishi. Misr tarixini davrlashtirish. Piramida qurilishi. Misrda stratifikatsiyalashgan jamiyat vujudga kelishi. Ilk shaharlar va davlatlar paydo bo'lishi. Ilk daryo oralg'i tarixini davrlashtirish. Inson tomonidan Ilk daryo hududlarini o'zlashtirish. Ilk sivilizatsiya vujudga kelishi. Qadimgi Bobil shohligi. Xamurappi va uning faoliyati. Qadimgi Assuriya. Ashshurbanapal. Yangi Bobil shohligi. Ilk daryo oralg'i madaniyati. Kichik Osiyo Tabiiy sharoiti, aholisi. Chatal Guyuk madaniyati. Qadimgi Kavkaz orti. Suriya, Finiqiya va Falastin. Zardushtlik dini. Buyuk Ipak yo'li. Moxenjo-Daro va Xarappa. "Maxabxarata", "Ramayana". Qadimgi Xitoy madaniyati. "Qizil qoshliklar", "Sariq peshanabandlar" qo'zg'oloni. Qadimgi Xitoy sivilizatsiyasi. Antik davr tarixiy tushunchasi. Yunon polislarini paydo bo'lishi. Peloponnes ittifoqi. Yunoniston madaniyati. Aleksandr Makedonskiy saltanatining tashkil topishi. Efilistik madaniyat. Rimda qullar qo'zg'oloni. Yuliy Sezar qonunchiligi. Spartak boshchiligidagi qo'zg'olon. Rim madaniyati.

Jahon tarixi (o'rta asrlar davri)

O'rta asrlar tarixini davrlashtirish. Rim imperiyasining qulashi va varvar davlatlarining tashkil topishi. Xalqlarning buyuk ko'chishining sabablari. Vestgotlar. Vandallar. Xunlar. Merovinglar davlati. "Sali haqiqati". Xlodvig. Papa davlatining tashkil topishi. Karolinglar davlati. Buyuk Karl. Vizantiya imperiyasining tashkil topishi. Xristian dini. Yustinian islohotlari. "Nika" qo'zg'oloni. Muqaddas Rim imperiyasining tashkil topishi. Anglosakson qirolligi. Rekonkista harakati. Buddha, Konfutsiy diniy e'tiqodlari. Suy va Tan sulolalari. Yaponiya madaniyati. Rajput podshohi. Sosoniylar imperiyasi. Eron madaniyati. Ilk o'rta asrlar shaharlari. Salib yurishlari. Oltin O'rda xonligi. Dahshatli sud kitobi. Cherkov. Xitoyda Sun va YUan sulolasi. Dehli sultonligining tashkil topishi. Saljuqiylar davlati.

Jahon tarixi (yangi davr)

"Yangi tarix" tushunchasi. Yangi tarixni davrlashtirish masalasi. Ingliz burjua inqilobi. Angliyada fuqarolar urushi. Parlament. Oliver Kromvel. "Shonli inqilob". Vilyam Gladston. Lloyd Djordj. Fransuz burjua inqilobi. Yakobinchilar diktaturasi. Napoleon Bonapart. Fransiya-Prussiya urushi. Prussiya qirolligi. Otto fon Bismark faoliyati. "Ispan merosi" uchin urush. "Avstriya merosi" uchin urush. Avstriya-Prussiya urushi. Risordjimento. Djuzepe Madzini va

Djuzeppe Garibaldi faoliyati. Petr I faoliyati. Rossiya Nikolay I hukmronligi davrida. Aleksandr II ning islohotlari. AQSHning tashkil topishi. AQSHda Fuqarolar urushi. Tokugava davlati. Manjurlar. Taypin davlati. Hindistondagi 1857-1859 yillardagi xalq qo'zg'oloni. Guliston va Turkmanchoy sulhi. Tanzimot.

Jahon tarixi (eng yangi davr)

Birinchi Jahon urushining boshlanishi va natijalari. Parij (Versal) tinchlik konferensiyasi. Millatlar Ligasi. Vashington konferensiyasi. "Versal-Vashington" tizimining o'rnatilishi. Angliya Dominion va Mandat tizimi. Makdonald boshchiligidagi birinchi va ikkinchi hukumati. Nevill Chamberlen tashqi siyosati. U.Churchil hukumati. Veymar Respublikasining tashkil topishi. "Daves" va "Yung" rejaları. Myunxen shartnomasi. Fransiyada E.Dalade hukumati. F.D.Ruzveltning "Yangi yo'nalish" siyosati. Italiyada fashizmning paydo bo'lishi. B.Mussolini faoliyati. Ribentrop-Molotov bitimi. Ikkinchi jahon urushining boshlanishi. Tehron, Yalta va Potsdam xalqaro konferensiyalari. Sun Yatsen faoliyati. Xalqingol jangi.

O'ZBEKISTON TARIXI FANI BO'YICHA:

SAVOLLAR	
1.	«O'zbekiston tarixi» fanining ijtimoiy fanlar tizimida tutgan muhim o'rni.
2.	Tarixga yangicha sivilizatsion yondashuv.
3.	Qadimgi Baqriyaning geografik o'rni, tabiati va aholisi
4.	Salavkiylar davlati.
5.	Qang' davlatining tashkil topishi va chegaralari.
6.	Kushonlar davrida madaniyat.
7.	Ellin madaniyatining xususiyatlari.
8.	«Buyuk Ipak yo'li»ning ahamiyati.
9.	Dovon (Farg'ona) davlati haqida mambalar.
10.	Eftaliylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot.
11.	Arab xalifaligining O'rta Osiyodagi soliq va dimiy siyosati.
12.	Somoniylar davrida Movarounnahrda ijtimoiy, iqtisodiy hayot.
13.	IX-XII asrlarda Movarounnahrda rivoziyot, falakiyot, kimyo, tibbiyot, jo'g'rofiya va ijtimoiy fanlarning rivoji.
14.	XI-XII asrlarda hadis va fiqh ilmi taraqqiyoti.
15.	Tasavvuf va uning ijtimoiy hayotdagi o'rni.
16.	Chingizxonning harbiy islohoti va bosqinchilik yurishlari.
17.	Mo'g'ullar bosqini davrida Xo'jand mudofaasi va Temur Malik jasorati.
18.	Mahmud Tarobiy qo'zg'oloni (1238).
19.	XIV asrning 40-yillarida Chig'atoy ulusidagi siyosiy ahvol.
20.	Markazlashgan AmirTemur saltanatining tashkil topishi.
21.	Temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda siyosiy hayot
22.	Mirzo Ulug'bek va uning ilmiy maktabi.
23.	Z.M.Boburning (1483-1530) ijodi va faoliyati.
24.	Bobur va Shayboniylar o'rnatidagi kurash.

25.	Ashtarxoniyar davrida Buxoro xonligi.
26.	Abdullaxon II ning hokimiyatiga kelishi. Uning ichki va tashqi siyosati.
27.	Buxoro xonligining iqtisodiy ahvoli va soliq tizimi.
28.	Xiva xonligining tashkil topishi.
29.	Xiva xonligining davlat boshqaruv tizimi.
30.	XVIII asr ikkinchi yarmi – XIX asrning birinchi yarmida Buxoro amirligida moliya, sud, ma'muriy va harbiy islohatlar
31.	Minglar sulolasining hokimiyatiga tepasiga kelishi.
32.	Amir Umarxon davrida Qo'qon xonligida madaniy (adabiy) hayotning yuksalishi.
33.	Muhammad Rahimxon II (Feruz) davrida siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayot.
34.	Chor Rossiyasining O'rta Osiyo xonliklarga qarshi ekspansiyasi sabablari.
35.	Rossiya imperiyasining Qo'qon xonligiga hujumlari.
36.	Rossiya imperiyasi qo'shinlari tomonidan Toshkentning bosib olinishi.
37.	Turkiston general-gubernatorligini tashkil etilishi.
38.	Xiva xonligining Rossiya imperiyasiga qaram davlatga aylanishi.
39.	Gandimiyon shartnomasi.
40.	XVI-XIX asrlarda Qoraqalpog'lar: ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot.
41.	Rossiya imperiyasining Turkistondagi mustamlaka ma'muriy- boshqaruv siyosatining mohiyati.
42.	Rossiya imperiyasining Turkistonning mahalliy maorif tizimiga bo'lgan munosabati.
43.	1873-1876-yillardagi Qo'qon xonligidagi xalq harakatlari.
44.	Rossiya imperiyasining Turkistondagi ruslashirish siyosati.
45.	Rossiya imperiyasi va Angliyaning O'rta Osiyo uchun olib borgan o'zaro kurashi.
46.	1892-yilgi Toshkentdagi «Vabo isyon».
47.	1898-yilgi Andijon qo'zg'oloni.
48.	Jadidchilik harakatining vujudga kelishi tarixiy shart sharoitlari.
49.	Jadidlarning siyosiy qararlari.
50.	Turkiston o'lkasida yangi siyosiy partiya va tashkilotlar.
51.	Birinchi jahon urushining Turkiston o'lkasiga ta'siri.
52.	1916-yil qo'zg'oloni
53.	Farg'ona vodiysida istiqlochilik harakati, ularning namoyondalari.
54.	Xiva xonligining qizil armiya tomonidan tugatilishi.
55.	Buxoro amirligining qizil armiya tomonidan tugatilishi.
56.	O'rta Osiyoda Milliy hududiy chegaralanish: maqsad va mohiyati.
57.	1917-1924 yillarda Qoraqalpog'iston
58.	Sovet hokimiyatining O'zbekistonda yuritgan madaniy siyosati va uning mustamlakachilik mohiyati
59.	«Katta terror»ning O'zbekistondagi fojeasi (1937-1938 yillar)
60.	1925-1940 yillarda O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy rivojlanishi.
61.	O'zbekistonliklarning front va front ortidagi jasoratlari (1941-1945 yillar)
62.	Ikkinchi jahon urushi yillarida evakuatsiya qilingan aholiga hamda jangchilar oilalariga g'amxo'rlik va mehribonlik.
63.	O'zbekistonliklarning front va front ortidagi jasoratlari. (1941-1945 yillar)
64.	O'zbekistonda agrar sohadagi yutuq va kamchiliklar. Orol fojeasi. (1946-1990 yillar)
65.	Sh.R.Rashidovning davlat va jamoat arbobi sifatidagi faoliyati.
66.	Qatag'onlikning yangi to'lqini. "O'zbeklar ishi", "Paxta ishi"

67.	O'zbekiston mustaqilligi huquqiy asoslarining yaratilishi.
68.	O'zbekistonda Prezidentlik boshqaruvining joriy etilishi.
69.	O'zbekistonda huquqiy demokratik davlat qurilishi – fuqarolik jamiyatining shakllantirilishi
70.	O'zbekistonda ta'lim tizimidagi islohotlar (1991-2021 yillar)
71.	Mustaqillik yillarida amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlarni yutuq va natijalari.
72.	O'zbekistonni BMTga qabul qilinishi.
73.	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasi 72-sessiyasida so'zlagan nutqi.
74.	O'zbekistonda Markaziy va milliy xavfsizlik masalalari, ularning o'zaro bog'liqligi
75.	O'zbekistonda mintaqaviy va milliy xavfsizlik masalalari, ularning o'zaro bog'liqligi
76.	Mustaqillik yillarida amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlarni yutuq va natijalari.
77.	O'zbekiston Respublikasining jahon hamjamiyatiga qo'shilishi
78.	An'anaviy Sharq taronalari xalqaro musiqiy festivali: o'zbek mumtoz musiqasi san'atining jahon san'atidagi o'rnini.
79.	Toshkent shahrining Islom madaniyati poytaxti deb e'lon qilinishi va uning ahamiyati.
80.	O'zbekistonda xalqaro festivallarning o'tkazilishi.

JAHON TARIXI FANI BO'YICHA:

№	SAVOLLAR
1	Antropogenez-insomning kelib chiqishi va rivojlanish bosqichlari
2	Odamlarning kelib chiqishi haqidagi qarashlar va ta'limotlar
3	Urug'doshlik jamoasining vujudga kelishi va antropogenez jarayonining tugallanishi
4	Hozirgi qiyofadagi qadimgi odamlarning vujudga kelishi
5	Kishilarning ibtidoiy madaniyati
6	Qadimgi odamlar va ularning mehnat qurollari va xo'jalik faoliyati
7	Qadimgi xalqlarning etnik jihatdan birlashuvi jarayoni, tillar va qabilalar
8	Oila va nikoh munosabatlari
9	Til va amaliy hayot, dimay e'tiqodlar, etnik birlashmalarining qadimgi xalqlarga aylanish jarayoni
10	Qadimgi xalqlarning etnik jihatdan birlashuvi jarayoni
11	Qadimgi Misr tarixi.
12	Ilk va qadimgi podshohlik davrida Misr.
13	O'rtta Misr podshohligining ichki va tashqi siyosati.
14	XV-XVI sulolalar davrida Misr.
15	Yangi va so'nggi podshohlik davrida Misr
16	Qadimgi Misr madaniyati
17	Shumer-Akkad davlatining vujudga kelishi
18	Sargon I va uning ichki va tashqi siyosati
19	Omoriylar davrida Mesopotamiya
20	Kassitlar davrida Mesopotamiya
21	Qadimgi Bobil podshohligi
22	Yangi Bobil podshohligi
23	Qadimgi Ossuriya.
24	Qadimgi Mesopotamiya madaniyati
25	Qadimgi va yangi Xett podshohligi
26	Frigiya davlati.
27	Lidiya davlati
28	Qadimgi Kichik Osiyo xalqlari madaniyati

29	Yamxat davlati
30	Qadimgi Mitanni.
31	Finikiya shahar-davlatlarining vujudga kelishi.
32	Isroil-Yaxudiya podshohligi.
33	Qadimgi Suriya
34	Finikiya va Falastin madaniyati
35	Qadimgi Eron
36	Elam davlati.
37	Midiya sultanatining vujudga kelishi.
38	Ahamoniylar davlati va uning ichki va tashqi siyosati.
39	Ahamoniylar davlatining parchalanishi
40	Ahamoniylar davlati madaniyat
41	Qadimgi Hindiston
42	Moxenjo-Daro va Xarappa.
43	Oriy qabilalarini Hindistonga bostirib kelishi.
44	Malla, Koshalla davlatlari.
45	Kushonlar davrida Hindiston.
46	Hindistonga yunon-makedon bosqini.
47	Hindiston madaniyati
48	Qadimgi Xitoy
49	Qadimgi Xitoydning ilk davlatlari va ziroatchilik madaniyatlari.
50	Yanshao, Sya va Shan-in
51	Chjou davlati
52	Xitoy Sin sulolasi davrida. Xitoy madaniyati
53	Qadimgi Yunoniston.
54	Miloddan avvalgi II ming yillikda Krit va Axey Yunonistoni
55	Miloddan avvalgi VIII asrda arxaik Yunoniston.
56	Miloddan avvalgi VIII-VI asrlarda arxaik Yunoniston
57	Yunon polislarining barpo bo'lishi tarixi.
58	Miloddan avvalgi IX asr oxiri-VI asrlarda Attika
59	Miloddan avvalgi V asrda Afinadagi demokratiya va Sparta
60	Miloddan avvalgi IV asrning birinchi yarmida Yunoniston
61	Qadimgi Yunonistonda fan va maorif
62	Qadimgi Yunoniston me'morchiligi va haykaltaroshligi
63	Qadimgi Yunoniston adabiyoti va san'ati
64	Aleksandr Makedonskiy harbiy yurishlari.
65	Ellinistik davlatlar
66	Aleksandr Makedonskiy saltanati va uning parchalanishi
67	Qadimgi Rim.
68	Rimning Sharqiy O'rta Yer dengizidagi istilolari.
69	So'nggi respublika tarixi (Mil.avv. III-I asr)
70	Ilk Rim imperiyasi. Oktavian Avgust
71	Xristian dinining kelib chiqishi va uning ilk tarixi
72	Milodiy I-II asrlarda Rim imperiyasida ijtimoiy - iqtisodiy munosabatlilar.
73	Rim respublikasi siyosiy tuzumining inqirozi. Ilk Rim imperiyasi.
74	So'nggi Rim imperiyasi va uning qulashi
75	Rim adabiyoti
76	Rim me'morchiligi
77	Rim fani va san'ati

78	Rim haykaltaroshligi.
79	Oktavian Avgust davrida Rim
80	Milodiy I-II asrlarda Rim imperiyasida ijtimoiy - iqtisodiy munosabatlar.
81	«O'rtta asrlar» tushunchasining mohiyati.
82	O'rtta asrlar tarixiga oid manbalar.
83	O'rtta asrlar tarixi manbalarining turkumlanishi.
84	Rim imperiyasida quddorlik tuzumining inqirozi.
85	G'arbiy Yevropada varvar qirolliklarining tashkil topishi.
86	Feodal er egaligining vujudga kelishi.
87	Franklarning ilk tarixi.
88	«Nika» qo'zg'oloni.
89	«Dexqonchilik qonumi».
90	«SHarqqa tomon yurish».
91	Anglosakslar tomonidan Britaniya orolimi istilo qilinishi.
92	Pireney yarim orolimi arablar tomonidan istilo qilinishi.
93	Ispan – xristian davlatlarining tashkil topishi.
94	Norman nazariyasi.
95	Islom dini paydo bo'lmisdan ilgari Arabiston.
96	Arab xalifaligi madaniyati.
97	Tan imperiyasining tashkil topishi.
98	Van An-shi islohotlari.
99	Ilk o'rtta asrlarda Yaponiya madaniyati.
100	Gupta davrida Hindistonning ijtimoiy tuzumi.
101	Xarsha davlati va feodal munosabatlarning yanada rivojlanishi.
102	Moniylilik va mazdakiylik harakati.
103	Xisrav I Anushirvonning ichki va tashqi siyosati.
104	Xristian cherkovi faoliyatiga oid manbalar.
105	SHaharlarning kelib chiqishi.
106	Banklarning vujudga kelishi.
107	SHarqda salibchilar davlati.
108	Dimiy-ritsarlik ordenlari.
109	Rusning nemis, shved va mo'g'ullar istilosiga qarshi kurashi.
110	Oltin O'rda xonligi.
111	Filipp II Avgustning ma'muriy islohoti.
112	Normandlar istilosi.
113	«Dahshatli sud kitobi».
114	“Erkinliklarning buyuk xartiyasi”.
115	XII-XV asrlarda Germaniyaning ichki va tashqi siyosati.
116	Italiyaga nemis feodalining bosqini.
117	Rekonkista.
118	Bolqonga turklar bosqini.
119	Klyuniy islohoti.
120	Xalqaro munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlari.
122	Ingiliz burjua inqilobi
123	Fransuz burjua inqilobi
124	Angliyada fuqarolar urushi
125	Parlamentni vujudga kelishi
126	Oliver Kromvel faoliyati

127	“Shonli inqilob”
128	Vilyam Gladston faoliyati
129	Lloyd Djordj siyosati
130	Yakobinchilar faoliyati
131	Napoleon Bonapart harbiy yurishlari
132	Fransiya-Prussiya urushi
133	Otto fon Bismark faoliyati
134	Risordjimento
135	Djuzeppe Madzini faoliyati
136	Djuzeppe Garibaldi faoliyati
137	Aleksandr II-ning islohotlari
138	AQSHning tashkil topishi
139	AQSHda Fuqarolar urushi
140	Manjurlar hukumati
141	Tokugava davlati
142	Taypin Tyango
143	Guliston va Turkmanchoy sulhi
144	I-jahon urushi yakunlari.
145	Kompen yarash bitimi.
146	Versal konferentsiya.
147	Vashington konferentsiyasi.
148	Sen-Jermen shartnomalari.
149	Neyi shartnomalari.
150	Trianon shartnomalari
151	Sevr shartnomalari.
152	Daues rejalari.
153	Yung rejalari.
154	I-jahon urushining AQSH uchun yakunlari.
155	Prezident Vudro Vilson. Uning «14 maddasi»
156	K. Kulji va U. Gadring prezidentligi yillarida
157	F.Ruzvelning «yangi kurs» siyosati va uning iqtisodiy natijalari.
158	1930-yillarda AQSH tashqi siyosat.
159	I-jaxon urushidan keyingi yillarda Fransiyadagi iqtisodiy va siyosiy ahvol.
160	Fransiyada «O'ng» va «So'l» kuchlar o'rtasida xokimiyat uchun kurash.
161	Fransiyada fashizm.
162	1930-yillarda Fransiya tashqi siyosati.
163	I-jaxon urushining Buyuk Britaniya uchun yakunlari.
164	Lloyd Jorj boshchiligidagi koalitsion hukumat faoliyati.
165	Buyuk Britaniya tashqi siyosati (1918-1939).
166	R.Makdonald boshchiligidagi leyboristlar hukumatlari.
167	Buyuk Britaniya mustamlakalaridagi milliy-ozodlik harakatlari.
168	Buyuk Britaniyada Dominionlarga nisbatan yangicha munosabatlar.
169	Buyuk Britaniyada fashizm.
170	Ikkinchi jahon urushi arafasida Buyuk Britaniya tashqi siyosati.
171	I-jahon urushidan keyingi yillarda Italiyadagi iqtisodiy va siyosiy ahvol.
172	Italiyada fashizmning vujudga kelishi.
173	B.Mussolini va fashistlarning hokimiyat tepasiga kelishi.
174	Italiyada fashistlarning agressiv tashqi siyosati.
175	Italiya II-jahon urushi arafasida.

176	I-jahon urushidan keyingi yillarda Ispaniyadagi ichki va tashqi siyosati.
177	2-Jahon urushi yillarida Ispaniya.
178	Ispaniyada fuqarolar urushi.
179	Rossiyada Oktyabr (to'ntarish) inqilobi.
180	SSSRda fuqarolar urushi. Chet el harbiy intervensiyasi (1918-1920-yy.)
181	Ikkinchi jahon urushi arafasida SSSR tashqi siyosati.
182	Yaponiyaning 1918-1925 yillardagi ijtimoiy-siyosiy taraqqiyoti.
183	Yaponiyaning Uzoq Sharqdagi siyosati.
184	Yaponiyaning militaristik siyosat yuritilishi va Xitoyga hujumi.
185	Yaponiyaning tashqi siyosati va Germaniya bilan munosabatlari.
186	Ikkinchi jahon urushi arafasida Yaponiyaning yuritilgan tashqi siyosati.
187	Yaponiya ikkinchi jahon urushi yillarida.
188	Xitoyning birinchi jahon urushidan keyingi yillardagi xalqaro aqvoli.
189	Xitoyda "4" may qarakasi.
190	Sun Yatsen faoliyati.
191	Xitoyda yagona front uchun kurash 1925-1927-yillardagi inqilob.
192	Gomindan qukumati va uning yuritgan siyosati.
193	Sovet-Xitoy munosabatlari.
194	Xitoy ikkinchi jahon urushi yillarida.
195	Hindistonning 1918-1945 yillardagi ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli.
196	Hindistonda ijtimoiy-siyosiy harakatlarning o'sishi.
197	M.Gandining faoliyati.
198	Hindistonda hind-musulmon munosabatlari.
199	Hindistonda Britaniya mustamlakachiligiga qarshi kurash.
200	Hindistonning ikkinchi jahon urushida ishtirok etishi.
201	Hindistonda mustamlakachilikka qarshi 1942-1945 yillardagi harakatlari.
202	Hindiston va Pokistonning tashkil topishi.
203	Turkiyada 1917-1925 yillardagi milliy-ozodlik harakatlari.
204	Usmoniylar imperiyasining tugatilishi.
205	Mustafó Kamol Posho va Respublika e'lon qilinishi.
206	Turkiyada etatizm.
207	Turkiyada turklashtirish siyosati. Kurdlar harakati.
208	Turkiyaning ikkinchi jahon urushi arafasi va yillarida olib borgan tashqi siyosati.
209	Ikkinchi jahon urushi arafasida xalqaro munosabatlari.
210	Germaniyaning Polshaga bostirib kirishi.
211	G'arbiy Evropadagi urush harakatlari. «G'alati urush».
212	Germaniyaning Buyuk Britaniyaga hujumi.
213	Fransiyaning taslim bo'lishi.
214	Germaniyaning Sovet itifoqiga hujumi.
215	Moskva mudofaasi.
216	Stalingrad jangi.
217	Kursk-Orel janglari.
218	AQShning ikkinchi jahon urushiga kirishi.
219	Ikkinchi front masalasi.
220	Afrikadagi urush harakatlari.
221	Tehron konferentsiyasi.
222	Qrim (Yalta) konferentsiyasi
223	Ikkinchi jahon urushida Germaniyaning taslim bo'lishi.
224	Ikkinchi jahon urushida Yaponiyaning tor-mor etilishi.

225	Ikkinchi jahon urushining yakunlari.
226	Pariz tinchlik konferentsiyasi. 1945.

SUXBAT IMTIHON NATIJALARINI BAHOLASH MEZONI

Ikkinchi mutaxassislar uchun suxbat 5 baholik tizimda baholanadi. Ikkinchi mutaxassislar uchun suxbat kirish imtihonlari og'zaki tarzda o'tkaziladi va har bir imtihon biletiga to'rtadan nazariy savol kiritiladi.

Subbat asosidagi imtihonni baholashda quyidagi mezonlardan kelib chiqiladi:

Quyidagi holatlarda abituriyentga 5 («a'to») baho qo'yiladi:

-barcha savollarga to'liq javob bersa:

-xatolarga yo'l qo'ymasa:

-javobi ilmiy va mantiqiy jihatdan to'g'ri bo'lsa.

-fikrlar asosli va faktik ma'lumotlarga asoslangan bo'lsa.

Quyidagi holatlarda abituriyentga 4 («yaxshi») baho qo'yiladi:

to'rtta savolga javob berish jarayonida ba'zi kamchiliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa

-ayrim juz'iy noaniqliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa.

-o'z fikrini asoslashda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'yasa:

-bildirilgan fikrlar faktik ma'lumotlarga asoslanib berilsa:

Quyidagi holatlarda abituriyentga 3 («o'rtta») baho qo'yiladi:

to'rtta savolga javob berish jarayonida ba'zi kamchiliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa.

-ayrim juz'iy noaniqliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa:

-o'z fikrini asoslashda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'yasa:

-fikrlar asosli, lekin faktik ma'lumotlarga asoslangan bo'lsa.

Quyidagi holatlarda abituriyentga 2 («qoniqarsiz») baho qo'yiladi:

-barcha savolga ham to'g'ri javob bera olmasa:

-barcha savollarga berilgan javoblar noto'g'ri va asossiz bo'lsa

subbat asosidagi imtihon komissiyasi tarkibi va uning faoliyatini tashkil etish

Subbat asosidagi imtihon komissiyasi faoliyati 2023-2024 o'quv yili qabul komissiyasi tomonidan tashkil etiladi.

«Tarix» ta'lim yo'nalishi bo'yicha subbat asosidagi imtihon komissiyasi tarkibi odatda uch nafar a'zodan kam bo'lmagan holda tashkil etiladi.

Subbat asosidagi imtihon natijalari uch kun muddatdan kechiktirilmagan holda e'lon qilinadi.

«Tarix» ta'lim yo'nalishi bo'yicha subbat asosidagi imtihon natijalaridan norizo abituriyentlarning murojaatlarini ko'rib chiqish bo'yicha appellatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Appellatsiya komissiyasi tarkibi va uning faoliyatini tashkil etish

Appellatsiya komissiyasi suxbat asosida o'tkazilgan imtihon komissiyasi faoliyatini yo'lga qo'yilishi bilan bir paytda 2023-2024 o'quv yili qabul komissiyasi tomonidan tashkil etiladi.

Abituriyent suxbat imtihon natijalari e'lon qilingan kundan boshlab, 24 soat ichida appellatsiya komissiyasiga murojaat etishi shart. Aks holda ko'rsatilgan muddatdan o'tib qilingan murojaat inobatga olinmaydi.

Appellatsiya komissiyasi abituriyentlar tomonidan bildirilgan og'zaki va yozma murojaatlarga javob beradi.

Abituriyent tomonidan bildirilgan murojaatni ko'rib chiqadi va 24 soat ichida xulosalarini ma'lum qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar:

«O'ZBEKISTON TARIXI» FANI BO'YICHA:

1. Mirziyoyev Sh.M. Tankidny tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza. T.: «O'zbekiston» 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: O'zbekiston, 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon. demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tanginali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq. T.: «O'zbekiston» 2016.
5. O'zbekiston respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2017 yil 3 avgustdagi ijodkor ziyolilar bilan uchrashuvida so'zlagan nutqi. // <https://cdn.ing.sputniknews-uz.com/logo-intemprom.png> uz.03.08.2017.
6. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi: (Eng qadimgi davrdan Rossiya bosqinigaqadar). – Toshkent, 2000.
7. Sagdullayev va boshqalar. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat taraqqiyoti. – Toshkent, 2000.
8. Sagdullayev A.S. Qadimgi O'rta Osiyo tarixi. – Toshkent, 2004.
9. Sagdullayev A.S., Mavlonov O'. O'zbekistonda davlat boshqaruvi tarixi. – Toshkent, 2006.
10. O'zbekiston tarixi. – T.: Universitet, 1997.
11. O'zbekistonning yangi tarixi. 1, 2, 3-kitoblar. – Toshkent: Sharq, 2000.
12. O'zbekiston davlatchiligi tarixi ocherklari. Mas'ul muharrirlar D.A. Alimova, E.V. Rtveldze. – Toshkent, 2001.
13. Rtveldze E.V. Istoriya gosudarstvennosti Uzbekistana. – T.: Uzbekistan, 2009.
14. Eshov B.J. O'zbekiston davlatchiligi tarixi (o'quv qo'llanma). – T.: Ma'rifat, 2009.
15. Eshov B.J. O'zbekistonda davlat va maxalliy boshqaruvi tarixi. – T.: Yangi asr avlodi, 2012.
16. O'zbekiston tarixi. II jild (XIX asr II yarmi – 1991 yil avgust). – Toshkent: Ma'naviyat, 2015.
17. Erkayev A. O'zbekiston yo'li. Toshkent: Ma'naviyat, 2011. B.272.
18. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2012.

Elektron manbalar:

- a. www.ziyounet.uz
- b. www.edu.uz
- c. www.fvat.uz
- d. www.turklib.uz

JAHON TARIXI FANI BO'YICHA:

1. Alekseyev V.P., Pershits A.I. Istoriya pervobitnogo obuyestva. M., Vysshaya shkola, 2001g.
  2. Kabirov A. Ibtidoiy jamiyat tarixi. (Ma'ruza matni). – T. 2005.
  3. Jahon tarixi (I tom, I qism) / darslik / T.: —NAVROZ, 2018.
  4. Jahon tarixi (Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi) / o'quv qo'llanma / T.: —NAVROZ, 2018.
  5. Rajabov R. Qadimgi dunyo tarixi. Toshkent. 2009.
  6. Salimov. T. Jahon tarixi. o'TM talabalari uchun darslik. T.2014.
  7. Istoriya srednix vekov Pod red. Z.V.Udalsovoy i S.P.Karpova. 1–2ch. M., Vysshaya shkola. 1991.
  8. Ergashev Sh. Jahon tarixi (Yangi davr. 1–qism. XVI–XVIII asrlar). – T., 2013.
  9. Ergashev Sh. Jahon tarixi (Yangi davr. 1800–1918). – T., 2015.
  10. Xolliev A., Artiqov X. "Jahon tarixi (Yangi davr. Osiyo va Afrika mamlakatlari)" (Ma'ruzalar to'plami). – Toshkent, 2014.
  11. Novaya istoriya stran Azii i Afriki. / Pod red. A.M. Rodrigues: V Zch. – M., 2010.
  12. Yazkov YE.F. Istoriya stran YEvroppi i Ameriki v noveystshey vremya. 1918–1949 gg. M., 2000.
  13. Istoriya noveystshego vremeni stran YEvroppi Ameriki. 1918–1945.
- Qo'shimcha adabiyotlar:**
1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2017.
  2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2017.
  3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2016.
  4. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
  5. Avdiyev V.I. Qadimgi Sharq tarixi T., 1964.
  6. Avdiyev V.I. Istoriya Drevnego Vostoka. M. 1948, 1953, 1976.
  7. Istoriya Drevnego Vostoka. Pod red. Kuziina V.I. M.1979.
  8. Kurbangaliyeva R.R. O'rta asrlar tarixi. o'quv metodik qo'llanma. T., Uchpedgiz. 1991.
  9. Istoriya srednix vekov. Pod red. Z.V.Udalsovoy. chast 1-2. M.Vysshaya shkola. 1991.
  10. Istoriya stran Azii i Afriki v sredniye veka. M., 1988.
  11. Nuriddinov Z.R. G'arb mamlakatlarning eng yangi tarixi (1917–1939). T., 1963.
  12. Istoriya stran Azii i Afriki v noveystshey vremya. M., Nauka. 1976.

Internet saytlari:

1. www.ziyounet.uz/
2. www.history.ru
3. www.Lex.uz
4. [http:// www.l.ibrory](http://www.l.ibrory).